

HOOFDSTUK 4 DE REDE VAN PHAEDRUS (Symposium 178a6-180b8)

a. Eros behoort tot de alleroudste goden (178a6-c2)

1 Πρῶτον μὲν γάρ, ὥσπερ λέγω, ἔφη Φαῖδρον ἀρξάμενον ἐνθένδε
ποθὲν λέγειν, ὅτι μέγας θεὸς εἶη ὁ Ἔρωσ καὶ θαυμαστὸς ἐν
ἀνθρώποις τε καὶ θεοῖς, πολλαχῆ μὲν καὶ ἄλλη, οὐχ ἥκιστα δὲ
κατὰ τὴν γένεσιν. Τὸ γὰρ ἐν τοῖς πρεσβύτατον εἶναι τὸν θεὸν
5 τίμιον, ἧ δ' ὅς, τεκμήριον δὲ τούτου· γονῆς γὰρ Ἔρωτος οὔτ' εἰσὶν
οὔτε λέγονται ὑπ' οὐδενὸς οὔτε ἰδιώτου οὔτε ποιητοῦ, ἀλλ'
Ἡσίοδος πρῶτον μὲν Χάος φησὶ γενέσθαι –

Αὐτὰρ ἔπειτα

Γαῖ' εὐρύστερνος, πάντων ἔδος ἀσφαλὲς αἰεὶ,

10 ἠδ' Ἔρωσ

Ἡσιόδῳ δὲ καὶ Ἀκουσίλεως σύμφησιν μετὰ τὸ Χάος δύο τούτω
γενέσθαι, Γῆν τε καὶ Ἔρωτα. Παρμενίδης δὲ τὴν γένεσιν
λέγει –

Πρώτιστον μὲν Ἔρωτα θεῶν μητίσατο πάντων.

15 Οὕτω πολλαχόθεν ὁμολογεῖται ὁ Ἔρως ἐν τοῖς πρεσβύτατος
εἶναι.

b. Eros en moraliteit (178c2-e3)

1 Πρεσβύτατος δὲ ὢν μεγίστων ἀγαθῶν ἡμῖν αἰτιός ἐστιν. Οὐ γὰρ
ἔγωγ' ἔχω εἰπεῖν ὅτι μείζον ἐστὶν ἀγαθὸν εὐθύς νέῳ ὄντι ἢ
ἐραστῆς χρηστός καὶ ἐραστῇ παιδικά. Ὁ γὰρ χρὴ ἀνθρώποις
ἡγεῖσθαι παντὸς τοῦ βίου τοῖς μέλλουσι καλῶς βιώσεσθαι, τοῦτο
5 οὔτε συγγένεια οἷα τε ἐμποιεῖν οὔτω καλῶς οὔτε τιμαὶ οὔτε
πλοῦτος οὔτ' ἄλλο οὐδὲν ὡς ἔρως. Λέγω δὲ δὴ τί τοῦτο; Τὴν ἐπὶ
μὲν τοῖς αἰσχροῖς αἰσχύνῃν, ἐπὶ δὲ τοῖς καλοῖς φιλοτιμίαν· οὐ
γὰρ ἔστιν ἄνευ τούτων οὔτε πόλιν οὔτε ιδιώτην μεγάλα καὶ καλὰ
ἔργα ἐξεργάζεσθαι. Φημὶ τοίνυν ἐγὼ ἄνδρα ὅστις ἐρᾷ, εἴ τι
10 αἰσχρὸν ποιῶν κατάδηλος γίγνοιτο ἢ πάσχων ὑπὸ τοῦ δι'
ἀνανδρίαν μὴ ἀμυνόμενος, οὔτ' ἂν ὑπὸ πατρὸς ὀφθέντα οὔτως
ἀλγήσαι οὔτε ὑπὸ ἐταίρων οὔτε ὑπ' ἄλλου οὐδενὸς ὡς ὑπὸ
παιδικῶν. Ταῦτόν δὲ τοῦτο καὶ τὸν ἐρώμενον ὀρώμεν, ὅτι

διαφερόντως τοὺς ἐραστὰς αἰσχύνεται, ὅταν ὀφθῆ ἐν αἰσχροῦ τινι

15 ὦν.

c. Eros leidt tot dapperheid (178e3-179b3)

1 Εἰ οὖν μηχανή τις γένοιτο ὥστε πόλιν γενέσθαι ἢ στρατόπεδον
ἐραστῶν τε καὶ παιδικῶν, οὐκ ἔστιν ὅπως ἂν ἄμεινον οἰκήσειαν
τὴν ἑαυτῶν ἢ ἀπεχόμενοι πάντων τῶν αἰσchrῶν καὶ
φιλοτιμούμενοι πρὸς ἀλλήλους, καὶ μαχόμενοί γ' ἂν μετ'
5 ἀλλήλων οἱ τοιοῦτοι νικῶεν ἂν ὀλίγοι ὄντες ὡς ἔπος εἰπεῖν
πάντας ἀνθρώπους. Ἐρῶν γὰρ ἀνὴρ ὑπὸ παιδικῶν ὀφθῆναι ἢ
λιπῶν τάξιν ἢ ὅπλα ἀποβαλὼν ἦττον ἂν δήπου δέξαιτο ἢ ὑπὸ
πάντων τῶν ἄλλων, καὶ πρὸ τούτου τεθνάναι ἂν πολλάκις ἔλοιτο.
Καὶ μὴν ἐγκαταλιπεῖν γε τὰ παιδικὰ ἢ μὴ βοηθῆσαι
10 κινδυνεύοντι – οὐδεὶς οὕτω κακὸς ὄντινα οὐκ ἂν αὐτὸς ὁ Ἔρωσ
ἔνθεον ποιήσειε πρὸς ἀρετὴν, ὥστε ὅμοιον εἶναι τῷ ἀρίστῳ
φύσει· καὶ ἀτεχνῶς, ὃ ἔφη Ὅμηρος, μένος ἐμπνεῦσαι ἐνίοις
τῶν ἡρώων τὸν θεόν, τοῦτο ὁ Ἔρωσ τοῖς ἐρῶσι παρέχει
γιγνόμενον παρ' αὐτοῦ.

d. Eros en zelfopoffering: Alcestis als voorbeeld (179b4-d2)

1 Καὶ μὴν ὑπεραποθνήσκειν γε μόνοι ἐθέλουσιν οἱ ἐρώντες, οὐ
μόνον ὅτι ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖκες. Τούτου δὲ καὶ ἡ Πελίου
θυγάτηρ Ἄλκηστις ἱκανὴν μαρτυρίαν παρέχεται ὑπὲρ τοῦδε τοῦ
λόγου εἰς τοὺς Ἕλληνας, ἐθελήσασα μόνη ὑπὲρ τοῦ αὐτῆς
5 ἀνδρὸς ἀποθανεῖν, ὄντων αὐτῷ πατρός τε καὶ μητρός, οὓς ἐκείνη
τοσοῦτον ὑπερεβάλετο τῇ φιλίᾳ διὰ τὸν ἔρωτα, ὥστε ἀποδείξει
αὐτοὺς ἀλλοτρίους ὄντας τῷ ὑεῖ καὶ ὀνόματι μόνον προσήκοντας,
καὶ τοῦτ' ἐργασαμένη τὸ ἔργον οὕτω καλὸν ἔδοξεν ἐργάσασθαι
οὐ μόνον ἀνθρώποις ἀλλὰ καὶ θεοῖς, ὥστε πολλῶν πολλὰ καὶ
10 καλὰ ἐργασαμένων εὐαριθμήτοις δὴ τισιν ἔδοσαν τοῦτο γέρας οἱ
θεοί, ἐξ Ἄιδου ἀνεῖναι πάλιν τὴν ψυχὴν, ἀλλὰ τὴν ἐκείνης
ἀνεῖσαν ἀγασθέντες τῷ ἔργῳ· οὕτω καὶ θεοὶ τὴν περὶ τὸν ἔρωτα
σπουδὴν τε καὶ ἀρετὴν μάλιστα τιμῶσιν.

e. Orpheus en Achilles (179d2-180a4)

1 Ὀρφέα δὲ τὸν Οἰάγρου ἀτελῆ ἀπέπεμψαν ἐξ Ἄιδου, φάσμα
δείξαντες τῆς γυναικὸς ἐφ' ἣν ἦκεν, αὐτὴν δὲ οὐ δόντες, ὅτι
μαλθακίζεσθαι ἐδόκει, ἅτε ὢν κιθαρωδός, καὶ οὐ τολμᾶν ἔνεκα
τοῦ ἔρωτος ἀποθνήσκειν ὥσπερ Ἄλκηστις, ἀλλὰ διαμηχανᾶσθαι
5 ζῶν εἰσιέναι εἰς Ἄιδου.

Τοιγάρτοι διὰ ταῦτα δίκην αὐτῷ ἐπέθεσαν, καὶ ἐποίησαν τὸν
θάνατον αὐτοῦ ὑπὸ γυναικῶν γενέσθαι, οὐχ ὥσπερ Ἀχιλλεῖα τὸν
τῆς Θέτιδος ὕδν ἐτίμησαν καὶ εἰς μακάρων νήσους ἀπέπεμψαν,
ὅτι πεπυσμένος παρὰ τῆς μητρὸς ὡς ἀποθανοῖτο ἀποκτείνας
10 Ἕκτορα, μὴ ποιήσας δὲ τοῦτο οἴκαδε ἐλθὼν γηραιὸς τελευτήσοι,
ἐτόλμησεν ἐλέσθαι βοηθήσας τῷ ἐραστῇ Πατρόκλῳ καὶ
τιμωρήσας οὐ μόνον ὑπεραποθανεῖν ἀλλὰ καὶ ἐπαποθανεῖν
τετελευτηκότι· ὅθεν δὴ καὶ ὑπεραγασθέντες οἱ θεοὶ διαφερόντως
αὐτὸν ἐτίμησαν, ὅτι τὸν ἐραστὴν οὕτω περὶ πολλοῦ ἐποιεῖτο.

f. Achilles was de eromenos van Patroclus (180a4-b8)

1 Αἰσχύλος δὲ φλυαρεῖ φάσκων Ἀχιλλέα Πατρόκλου ἐρᾶν, ὃς ἦν
καλλίων οὐ μόνον Πατρόκλου ἀλλ' ἅμα καὶ τῶν ἡρώων ἀπάντων,
καὶ ἔτι ἀγένειος, ἔπειτα νεώτερος πολὺ, ὡς φησιν Ὅμηρος.
Ἀλλὰ γὰρ τῷ ὄντι μάλιστα μὲν ταύτην τὴν ἀρετὴν οἱ θεοὶ
5 τιμῶσιν τὴν περὶ τὸν ἔρωτα, μᾶλλον μέντοι θαυμάζουσιν καὶ
ἄγανται καὶ εὖ ποιοῦσιν, ὅταν ὁ ἐρώμενος τὸν ἐραστὴν ἀγαπᾷ, ἢ
ὅταν ὁ ἐραστὴς τὰ παιδικά. Θεϊότερον γὰρ ἐραστής παιδικῶν
ἔνθεος γάρ ἐστι. Διὰ ταῦτα καὶ τὸν Ἀχιλλέα τῆς Ἀλκήστιδος
μᾶλλον ἐτίμησαν, εἰς μακάρων νήσους ἀποπέμψαντες.
10 Οὕτω δὴ ἔγωγέ φημι Ἔρωτα θεῶν καὶ πρεσβύτατον καὶ
τιμιώτατον καὶ κυριώτατον εἶναι εἰς ἀρετῆς καὶ εὐδαιμονίας
κτῆσιν ἀνθρώποις καὶ ζῶσι καὶ τελευτήσασιν.

HOOFDSTUK 7 DE MYTHE VAN ARISTOPHANES (Symposium 189c2-191c8)

a. Eros is de meest mensvriendelijke god (189c2-d6)

1 Καὶ μὴν, ὦ Ἐρυξίμαχε, εἰπεῖν τὸν Ἀριστοφάνη, ἄλλη γέ πη ἐν νῶ
ἔχω λέγειν ἢ ἢ σύ τε καὶ Πausanίας εἰπέτην. Ἐμοὶ γὰρ δοκοῦσιν
ἄνθρωποι παντάπασι τὴν τοῦ ἔρωτος δύναμιν οὐκ ἠσθῆσθαι, ἐπεὶ
αἰσθανόμενοί γε μέγιστ' ἂν αὐτοῦ ἱερὰ κατασκευάσαι καὶ
5 βωμούς, καὶ θυσίας ἂν ποιεῖν μεγίστας, οὐχ ὥσπερ νῦν τούτων
οὐδὲν γίγνεται περὶ αὐτόν, δέον πάντων μάλιστα γίνεσθαι.
Ἔστι γὰρ θεῶν φιλανθρωπότατος, ἐπίκουρός τε ὢν τῶν
ἀνθρώπων καὶ ἰατρός τούτων, ὧν ἰαθέντων μέγιστη εὐδαιμονία
ἂν τῷ ἀνθρωπίῳ γένει εἴη. Ἐγὼ οὖν πειράσομαι ὑμῖν
10 εἰσηγήσασθαι τὴν δύναμιν αὐτοῦ, ὑμεῖς δὲ τῶν ἄλλων
διδάσκαλοι ἔσεσθε. Δεῖ δὲ πρῶτον ὑμᾶς μαθεῖν τὴν ἀνθρωπίνην
φύσιν καὶ τὰ παθήματα αὐτῆς.

b. De bolletjes-mensen (189d6-190a8)

1 Ἡ γὰρ πάλαι ἡμῶν φύσις οὐχ αὐτὴ ἦν ἤπερ νῦν, ἀλλ' ἄλλοια.
Πρῶτον μὲν γὰρ τρία ἦν τὰ γένη τὰ τῶν ἀνθρώπων, οὐχ ὥσπερ
νῦν δύο, ἄρρεν καὶ θῆλυ, ἀλλὰ καὶ τρίτον προσῆν κοινὸν ὄν
ἀμφοτέρων τούτων, οὗ νῦν ὄνομα λοιπόν, αὐτὸ δὲ ἠφάνισται·
5 ἀνδρόγυνον γὰρ ἔν τότε μὲν ἦν καὶ εἶδος καὶ ὄνομα ἐξ
ἀμφοτέρων κοινὸν τοῦ τε ἄρρενος καὶ θήλεος, νῦν δὲ οὐκ ἔστιν
ἀλλ' ἢ ἐν ὀνειδίει ὄνομα κείμενον. Ἐπειτα ὅλον ἦν ἐκάστου τοῦ
ἀνθρώπου τὸ εἶδος στρογγύλον, νῶτον καὶ πλευρὰς κύκλω ἔχον,
χεῖρας δὲ τέτταρας εἶχε, καὶ σκέλη τὰ ἴσα ταῖς χερσίν, καὶ
10 πρόσωπα δὲ ἐπ' ἀνυχένι κυκλοτερεῖ, ὅμοια πάντη· κεφαλὴν δ' ἐπ'
ἀμφοτέροις τοῖς προσώποις ἐναντίοις κειμένοις μίαν, καὶ ὦτα
τέτταρα, καὶ αἰδοῖα δύο, καὶ ἄλλα πάντα ὡς ἀπὸ τούτων ἂν τις
εἰκάσειεν. Ἐπορεύετο δὲ καὶ ὀρθὸν ὥσπερ νῦν, ὀποτέρωσε
βουληθείη· καὶ ὀπότε ταχὺ ὀρμήσειεν θεῖν, ὥσπερ οἱ
15 κυβιστῶντες καὶ εἰς ὀρθὸν τὰ σκέλη περιφερόμενοι κυβιστῶσι
κύκλω, ὀκτῶ τότε οὔσι τοῖς μέλεσιν ἀπερειδόμενοι ταχὺ
ἐφέροντο κύκλω.

c. De mensen zijn overmoedig (190a8-c6)

1 Ἦν δὲ διὰ ταῦτα τρία τὰ γένη καὶ τοιαῦτα, ὅτι τὸ μὲν ἄρρεν ἦν
τοῦ ἡλίου τὴν ἀρχὴν ἔκγονον, τὸ δὲ θῆλυ τῆς γῆς, τὸ δὲ
ἀμφοτέρων μετέχον τῆς σελήνης, ὅτι καὶ ἡ σελήνη ἀμφοτέρων
μετέχει· περιφερῆ δὲ δὴ ἦν καὶ αὐτὰ καὶ ἡ πορεία αὐτῶν διὰ τὸ
5 τοῖς γονεῦσιν ὅμοια εἶναι. Ἦν οὖν τὴν ἰσχὺν δεινὰ καὶ τὴν
ρόμην, καὶ τὰ φρονήματα μεγάλα εἶχον, ἐπεχείρησαν δὲ τοῖς
θεοῖς, καὶ ὃ λέγει Ὅμηρος περὶ Ἐφιάλτου τε καὶ Ὠτου, περὶ
ἐκείνων λέγεται, τὸ εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνάβασιν ἐπιχειρεῖν
ποιεῖν, ὡς ἐπιθησομένων τοῖς θεοῖς. Ὁ οὖν Ζεὺς καὶ οἱ ἄλλοι
10 θεοὶ ἐβουλεύοντο ὅτι χρὴ αὐτοὺς ποιῆσαι, καὶ ἠπόρουν· οὔτε
γὰρ ὅπως ἀποκτείναιεν εἶχον καὶ ὥσπερ τοὺς γίγαντας
κεραυνώσαντες τὸ γένος ἀφανίσαιεν – αἱ τιμαὶ γὰρ αὐτοῖς καὶ
ἱερὰ τὰ παρὰ τῶν ἀνθρώπων ἠφανίζετο – οὔτε ὅπως ἐῶεν
ἀσελγαίνειν.

d. Het plan van Zeus (190c6-e2)

1 Μόγισ δὴ ὁ Ζεὺς ἐννοήσας λέγει ὅτι “Δοκῶ μοι”, ἔφη, “ἔχειν
μηχανὴν, ὡς ἂν εἶέν τε ἄνθρωποι καὶ παύσαιντο τῆς ἀκολασίας
ἀσθενέστεροι γινόμενοι. Νῦν μὲν γὰρ αὐτούς, ἔφη, διατεμῶ δίχα
ἕκαστον, καὶ ἅμα μὲν ἀσθενέστεροι ἔσονται, ἅμα δὲ
5 χρησιμώτεροι ἡμῖν διὰ τὸ πλείους τὸν ἀριθμὸν γεγονέναι· καὶ
βαδιοῦνται ὀρθοὶ ἐπὶ δυοῖν σκελοῖν. Ἐὰν δ’ ἔτι δοκῶσιν
ἀσελγαίνειν καὶ μὴ ἰθέλωσιν ἡσυχίαν ἄγειν, πάλιν αὖ, ἔφη, τεμῶ
δίχα, ὥστ’ ἐφ’ ἐνὸς πορεύσονται σκέλους ἀσκωλιάζοντες.” Ταῦτα
εἰπὼν ἔτεμνε τοὺς ἀνθρώπους δίχα, ὥσπερ οἱ τὰ ὄα τέμνοντες
10 καὶ μέλλοντες ταριχεύειν, ἢ ὥσπερ οἱ τὰ ὄα ταῖς θριξίν·

e. Apollo vormt de mens en geneest zijn wond (190e2-191a5)

1 ὄντινα δὲ τέμνοι, τὸν Ἀπόλλω ἐκέλευεν τό τε πρόσωπον
μεταστρέφειν καὶ τὸ τοῦ αὐχένος ἥμισυ πρὸς τὴν τομὴν, ἵνα
θεώμενος τὴν αὐτοῦ τμησιν κοσμιώτερος εἶη ὁ ἄνθρωπος, καὶ
τᾶλλα ἰᾶσθαι ἐκέλευεν. Ὁ δὲ τό τε πρόσωπον μετέστρεφε, καὶ
5 συνέλκων πανταχόθεν τὸ δέρμα ἐπὶ τὴν γαστέρα νῦν
καλουμένην, ὥσπερ τὰ σύσπαστα βαλλάντια, ἐν στόμα ποιῶν
ἀπέδει κατὰ μέσσην τὴν γαστέρα, ὃ δὴ τὸν ὀμφαλὸν καλοῦσι. Καὶ
τὰς μὲν ἄλλας ρυτίδας τὰς πολλὰς ἐξελέαινε καὶ τὰ στήθη
διήρθρου, ἔχων τι τοιοῦτον ὄργανον οἷον οἱ σκυτοτόμοι περὶ τὸν
10 καλάποδα λεαίνοντες τὰς τῶν σκυτῶν ρυτίδας· ὀλίγας δὲ
κατέλιπε, τὰς περὶ αὐτὴν τὴν γαστέρα καὶ τὸν ὀμφαλόν, μνημεῖον
εἶναι τοῦ παλαιοῦ πάθους.

f. Zeus bedenkt een oplossing (191a5-c8)

1 Ἐπειδὴ οὖν ἡ φύσις δίχα ἐτμήθη, ποθοῦν ἕκαστον τὸ ἥμισυ τὸ
αὐτοῦ συνήει, καὶ περιβάλλοντες τὰς χεῖρας καὶ συμπλεκόμενοι
ἀλλήλοις, ἐπιθυμοῦντες συμφῦναι, ἀπέθνησκον ὑπὸ λιμοῦ καὶ
τῆς ἄλλης ἀργίας διὰ τὸ μηδὲν ἐθέλειν χωρὶς ἀλλήλων ποιεῖν.
5 Καὶ ὅποτε τι ἀποθάνοι τῶν ἡμίσεων, τὸ δὲ λειφθεῖη, τὸ λειφθὲν
ἄλλο ἐζήτει καὶ συνεπλέκετο, εἴτε γυναικὸς τῆς ὅλης ἐντύχοι
ἡμίσει – ὃ δὴ νῦν γυναιῖκα καλοῦμεν – εἴτε ἀνδρός· καὶ οὕτως
ἀπώλλυντο. Ἐλεήσας δὲ ὁ Ζεὺς ἄλλην μηχανὴν πορίζεται, καὶ
μετατίθησιν αὐτῶν τὰ αἰδοῖα εἰς τὸ πρόσθεν – τέως γὰρ καὶ
10 ταῦτα ἐκτὸς εἶχον, καὶ ἐγέννων καὶ ἔτικτον οὐκ εἰς ἀλλήλους
ἀλλ' εἰς γῆν, ὥσπερ οἱ τέττιγες – μετέθηκέ τε οὖν οὕτω αὐτῶν εἰς
τὸ πρόσθεν καὶ διὰ τούτων τὴν γένεσιν ἐν ἀλλήλοις ἐποίησεν,
διὰ τοῦ ἄρρενος ἐν τῷ θήλει, τῶνδε ἕνεκα, ἵνα ἐν τῇ συμπλοκῇ
ἅμα μὲν εἰ ἀνὴρ γυναικὶ ἐντύχοι, γεννῶεν καὶ γίγνοιτο τὸ γένος,
15 ἅμα δ' εἰ καὶ ἄρρην ἄρρени, πλησμονὴ γούν γίγνοιτο τῆς
συνουσίας καὶ διαπαύοιντο καὶ ἐπὶ τὰ ἔργα τρέποιντο καὶ τοῦ
ἄλλου βίου ἐπιμελοῖντο.

HOOFDSTUK 8 DE BETEKENIS VAN DE MYTHE VAN ARISTOPHANES (*Symposium 191c8-193d5*)

a. De verklaring van de verschillende vormen van liefde (191c8-e5)

1 Ἔστι δὴ οὖν ἐκ τόσου ὁ ἔρως ἔμφυτος ἀλλήλων τοῖς ἀνθρώποις
καὶ τῆς ἀρχαίας φύσεως συναγωγεὺς καὶ ἐπιχειρῶν ποιῆσαι ἓν
ἐκ δυοῖν καὶ ἰάσασθαι τὴν φύσιν τὴν ἀνθρωπίνην. Ἐκαστος οὖν
ἡμῶν ἐστὶν ἀνθρώπου σύμβολον, ἅτε τετμημένος ὥσπερ αἰ
5 ψῆτται, ἐξ ἑνὸς δύο· ζητεῖ δὴ ἀεὶ τὸ αὐτοῦ ἕκαστος σύμβολον.
Ὅσοι μὲν οὖν τῶν ἀνδρῶν τοῦ κοινοῦ τμημὰ εἰσιν, ὃ δὴ τότε
ἀνδρόγυνον ἐκαλεῖτο, φιλογύναικές τέ εἰσι καὶ οἱ πολλοὶ τῶν
μοιχῶν ἐκ τούτου τοῦ γένους γεγόνασιν, καὶ ὅσαι αὖ γυναῖκες
φίλανδροί τε καὶ μοιχεύτριαι, ἐκ τούτου τοῦ γένους γίνονται.
10 Ὅσαι δὲ τῶν γυναικῶν γυναικὸς τμημὰ εἰσιν, οὐ πάνυ αὐταὶ τοῖς
ἀνδράσι τὸν νοῦν προσέχουσιν, ἀλλὰ μᾶλλον πρὸς τὰς γυναῖκας
τετραμμέναι εἰσὶ, καὶ αἱ ἐταιρίστριαι ἐκ τούτου τοῦ γένους
γίνονται.

b. Het mannelijk geslacht (191e6-192b5)

1 Ὅσοι δὲ ἄρρενος τμημά εἰσι, τὰ ἄρρενα διώκουσι, καὶ τέως μὲν
ἂν παῖδες ᾧσιν, ἅτε τεμάχια ὄντα τοῦ ἄρρενος, φιλοῦσι τοὺς
ἄνδρας καὶ χαίρουσι συγκατακείμενοι καὶ συμπεπλεγμένοι τοῖς
ἀνδράσι, καὶ εἰσιν οὗτοι βέλτιστοι τῶν παίδων καὶ μεираκίων,
5 ἅτε ἀνδρειότατοι ὄντες φύσει. Φασὶ δὲ δὴ τινες αὐτοὺς
ἀναισχύντους εἶναι, ψευδόμενοι· οὐ γὰρ ὑπ' ἀναισχυντίας τοῦτο
δρῶσιν ἀλλ' ὑπὸ θάρρους καὶ ἀνδρείας καὶ ἀρρενωπίας, τὸ
ὅμοιον αὐτοῖς ἀσπαζόμενοι. Μέγα δὲ τεκμήριον· καὶ γὰρ
τελεωθέντες μόνοι ἀποβαίνουσιν εἰς τὰ πολιτικὰ ἄνδρες οἱ
10 τοιοῦτοι. Ἐπειδὴν δὲ ἀνδρωθῶσι, παιδεραστοῦσι καὶ πρὸς
γάμους καὶ παιδοποιίας οὐ προσέχουσι τὸν νοῦν φύσει, ἀλλ' ὑπὸ
τοῦ νόμου ἀναγκάζονται· ἀλλ' ἐξαρκεῖ αὐτοῖς μετ' ἀλλήλων
καταζῆν ἀγάμοις. Πάντως μὲν οὖν ὁ τοιοῦτος παιδεραστής τε καὶ
φιλεραστής γίγνεται, ἀεὶ τὸ συγγενὲς ἀσπαζόμενος.

c. Het verlangen naar de wederhelft (192b5-d2)

1 Ὅταν μὲν οὖν καὶ αὐτῷ ἐκείνῳ ἐντύχη τῷ αὐτοῦ ἡμίσει καὶ ὁ
παιδεραστῆς καὶ ἄλλος πᾶς, τότε καὶ θαυμαστὰ ἐκπλήττονται
φιλία τε καὶ οἰκειότητι καὶ ἔρωτι, οὐκ ἐθέλοντες ὡς ἔπος εἰπεῖν
χωρίζεσθαι ἀλλήλων οὐδὲ σμικρὸν χρόνον. Καὶ οἱ διατελοῦντες
5 μετ' ἀλλήλων διὰ βίου οὗτοί εἰσιν, οἳ οὐδ' ἂν ἔχοιεν εἰπεῖν ὅτι
βούλονται σφίσι παρ' ἀλλήλων γίγνεσθαι. Οὐδενὶ γὰρ ἂν δόξειεν
τοῦτ' εἶναι ἢ τῶν ἀφροδισίων συνουσία, ὡς ἄρα τούτου ἕνεκα
ἕτερος ἐτέρῳ χαίρει συνῶν οὕτως ἐπὶ μεγάλης σπουδῆς· ἀλλ'
ἄλλο τι βουλομένη ἑκατέρου ἢ ψυχὴ δῆλη ἐστίν, ὃ οὐ δύναται
10 εἰπεῖν, ἀλλὰ μαντεύεται ὃ βούλεται, καὶ αἰνίττεται.

d. Uit twee één persoon worden (192d2-e9)

1 Καὶ εἰ αὐτοῖς ἐν τῷ αὐτῷ κατακειμένοις ἐπιστάς ὁ Ἥφαιστος,
ἔχων τὰ ὄργανα, ἔροιτο· “Τί ἔσθ’ ὃ βούλεσθε, ὦ ἄνθρωποι, ὑμῖν
παρ’ ἀλλήλων γενέσθαι;” Καὶ εἰ ἀποροῦντας αὐτοὺς πάλιν ἔροιτο·
“Ἄρα γε τοῦδε ἐπιθυμεῖτε, ἐν τῷ αὐτῷ γενέσθαι ὅτι μάλιστα
5 ἀλλήλοις, ὥστε καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν μὴ ἀπολείπεσθαι
ἀλλήλων; Εἰ γὰρ τούτου ἐπιθυμεῖτε, θέλω ὑμᾶς συντήξαι καὶ
συμφυσεῖν εἰς τὸ αὐτό, ὥστε δύο ὄντας ἓνα γεγονέναι καὶ ἕως τ’
ἂν ζητε, ὡς ἓνα ὄντα, κοινῇ ἀμφοτέρους ζῆν, καὶ ἐπειδὴν
ἀποθάνητε, ἐκεῖ αὖ ἐν Ἄιδου ἀντὶ δυοῖν ἓνα εἶναι κοινῇ
10 τεθνεῶτε· ἀλλ’ ὁρᾶτε εἰ τούτου ἐρᾶτε καὶ ἐξαρκεῖ ὑμῖν ἂν
τούτου τύχητε;” ταῦτ’ ἀκούσας ἴσμεν ὅτι οὐδ’ ἂν εἰς ἐξαρνηθεῖν
οὐδ’ ἄλλο τι ἂν φανείη βουλόμενος, ἀλλ’ ἀτεχνῶς οἴοιτ’ ἂν
ἀκηκόεσθαι τοῦτο ὃ πάλαι ἄρα ἐπεθύμει, συνελθὼν καὶ
συντακεῖς τῷ ἐρωμένῳ ἐκ δυοῖν εἰς γενέσθαι.

e. Eros is onze gids en aanvoerder (192e9-193b6)

1 Τούτο γάρ ἐστὶ τὸ αἴτιον, ὅτι ἡ ἀρχαία φύσις ἡμῶν ἦν αὕτη καὶ
ἦμεν ὅλοι· τοῦ ὅλου οὖν τῇ ἐπιθυμίᾳ καὶ διώξει ἔρωσ ὄνομα. Καὶ
πρὸ τοῦ, ὥσπερ λέγω, ἐν ἡμεν, νυνὶ δὲ διὰ τὴν ἀδικίαν
διωκίσθημεν ὑπὸ τοῦ θεοῦ, καθάπερ Ἀρκάδες ὑπὸ
5 Λακεδαιμονίων· φόβος οὖν ἔστιν, ἐὰν μὴ κόσμιοι ὦμεν πρὸς τοὺς
θεοὺς, ὅπως μὴ καὶ αὐθις διασχισθησόμεθα, καὶ περίμεν
ἔχοντες ὥσπερ οἱ ἐν ταῖς στήλαις καταγραφὴν ἐκτετυπωμένοι,
διαπεπρισμένοι κατὰ τὰς ῥίνας, γεγονότες ὥσπερ λίσπαι. Ἀλλὰ
τούτων ἕνεκα πάντ' ἄνδρα χρὴ ἅπαντα παρακελεύεσθαι
10 εὐσεβεῖν περὶ θεοῦς, ἵνα τὰ μὲν ἐκφύγωμεν, τῶν δὲ τύχωμεν, ὡς
ὁ Ἔρωσ ἡμῖν ἡγεμὼν καὶ στρατηγός. ὦμι μηδεὶς ἐναντία
πραττέτω – πράττει δ' ἐναντία ὅστις θεοῖς ἀπεχθάνεται – φίλοι
γὰρ γενόμενοι καὶ διαλλαγέντες τῷ θεῷ ἐξευρήσομέν τε καὶ
ἐντευξόμεθα τοῖς παιδικοῖς τοῖς ἡμετέροις αὐτῶν, ὃ τῶν νῦν
15 ὀλίγοι ποιοῦσι.

f. Eros maakt ons gelukkig (193b6-d5)

1 Καὶ μή μοι ὑπολάβῃ Ἑρυξίμαχος, κωμῶδῶν τὸν λόγον, ὡς
Παυσανίαν καὶ Ἀγάθωνα λέγω – ἴσως μὲν γὰρ καὶ οὗτοι τούτων
τυγχάνουσιν ὄντες καὶ εἰσιν ἀμφοτέρω τὴν φύσιν ἄρρενες –
λέγω δὲ οὖν ἔγωγε καθ' ἀπάντων καὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ὅτι
5 οὕτως ἂν ἡμῶν τὸ γένος εὐδαίμων γένοιτο, εἰ ἐκτελέσαιμεν τὸν
ἔρωτα καὶ τῶν παιδικῶν τῶν αὐτοῦ ἕκαστος τύχοι εἰς τὴν
ἀρχαίαν ἀπελθὼν φύσιν. Εἰ δὲ τοῦτο ἄριστον, ἀναγκαῖον καὶ τῶν
νῦν παρόντων τὸ τούτου ἐγγυτάτω ἄριστον εἶναι· τοῦτο δ' ἐστὶ
παιδικῶν τυχεῖν κατὰ νοῦν αὐτῷ πεφυκότων· οὐ δὴ τὸν αἴτιον
10 θεὸν ὑμνοῦντες δικαίως ἂν ὑμνοῖμεν Ἔρωτα, ὃς ἔν τε τῷ παρόντι
ἡμᾶς πλεῖστα ὀνήνησιν εἰς τὸ οἰκεῖον ἄγων, καὶ εἰς τὸ ἔπειτα
ἐλπίδας μεγίστας παρέχεται, ἡμῶν παρεχομένων πρὸς θεοὺς
εὐσέβειαν, καταστήσας ἡμᾶς εἰς τὴν ἀρχαίαν φύσιν καὶ
ἰασάμενος μακαρίους καὶ εὐδαίμονας ποιῆσαι.

HOOFDSTUK 11 SOCRATES ONDERVRAAGT AGATHON (Symposium 198a1-199c2, 199c3-201c9)

b. De semantiek van de term eros (199c3-d9)

1 Καὶ μὴν, ὦ φίλε Ἀγάθων, καλῶς μοι ἔδοξας καθηγήσασθαι τοῦ
λόγου, λέγων ὅτι πρῶτον μὲν δέοι αὐτὸν ἐπιδείξειν ὁποῖός τις
ἐστὶν ὁ Ἔρωσ, ὕστερον δὲ τὰ ἔργα αὐτοῦ. Ταύτην τὴν ἀρχὴν πάνυ
ἄγαμαι. Ἴθι οὖν μοι περὶ Ἐρωτος, ἐπειδὴ καὶ τὰλλα καλῶς καὶ
5 μεγαλοπρεπῶς διήλθες οἷός ἐστι, καὶ τόδε εἰπέ· πότερόν ἐστι
τοιούτος οἷος εἶναι τινος ὁ Ἔρωσ ἔρωσ, ἢ οὐδενός; Ἐρωτῶ δ' οὐκ
εἰ μητρός τινος ἢ πατρός ἐστιν – γελοῖον γὰρ ἂν εἴη τὸ ἐρώτημα
εἰ Ἔρωσ ἐστὶν ἔρωσ μητρός ἢ πατρός – ἀλλ' ὥσπερ ἂν εἰ αὐτὸ
τοῦτο πατέρα ἠρώτων, ἄρα ὁ πατήρ ἐστὶ πατήρ τινος ἢ οὐ; Εἶπες
10 ἂν δήπου μοι, εἰ ἐβούλου καλῶς ἀποκρίνασθαι, ὅτι ἔστιν υἱὸς γε
ἢ θυγατρὸς ὁ πατήρ πατήρ· ἢ οὐ;

Πάνυ γε, φάναι τὸν Ἀγάθωνα.

Οὐκοῦν καὶ ἡ μήτηρ ὡσαύτως; Ὁμολογεῖσθαι καὶ τοῦτο.

c. Eros verlangt naar wat het object is van de liefde (199e1-200a4)

1 Ἔτι τοίνυν, εἰπεῖν τὸν Σωκράτη, ἀπόκριναι ὀλίγω πλείω,
ἵνα μᾶλλον καταμάθῃς ὃ βούλομαι. Εἰ γὰρ ἐροίμην, “Τί δέ;
Ἄδελφός, αὐτὸ τοῦθ’ ὅπερ ἔστιν, ἔστι τινὸς ἀδελφὸς ἢ οὐ;”
Φάναι εἶναι.

5 Οὐκοῦν ἀδελφοῦ ἢ ἀδελφῆς; Ὁμολογεῖν.

Πειρῶ δὴ, φάναι, καὶ τὸν ἔρωτα εἰπεῖν. Ὁ Ἔρωτος ἔρωτος ἔστιν
οὐδενὸς ἢ τινός;

Πάνυ μὲν οὖν ἔστιν.

Τοῦτο μὲν τοίνυν, εἰπεῖν τὸν Σωκράτη, φύλαξον παρὰ
10 σαυτῷ μεμνημένος ὅτου· τοςόνδε δὲ εἰπέ, πότερον ὁ Ἔρωτος
ἐκείνου οὐ ἔστιν ἔρωτος, ἐπιθυμεῖ αὐτοῦ ἢ οὐ;

Πάνυ γε, φάναι.

d. Wie ergens naar verlangt, bezit dat niet (200a5-b8)

1 Πότερον ἔχων αὐτὸ οὐ ἐπιθυμῆι τε καὶ ἐρᾶ, εἶτα ἐπιθυμῆι
τε καὶ ἐρᾶ, ἢ οὐκ ἔχων;

Οὐκ ἔχων, ὡς τὸ εἰκός γε, φάναι.

Σκόπει δὴ, εἰπεῖν τὸν Σωκράτη, ἀντὶ τοῦ εἰκότος εἰ
5 ἀνάγκη οὕτως, τὸ ἐπιθυμοῦν ἐπιθυμῆιν οὐ ἐνδεές ἐστιν, ἢ μὴ
ἐπιθυμῆιν, ἐὰν μὴ ἐνδεές ᾖ; Ἐμοὶ μὲν γὰρ θαυμαστῶς δοκεῖ, ὦ
Ἄγάθων, ὡς ἀνάγκη εἶναι· σοὶ δὲ πῶς;

Κάμοί, φάναι, δοκεῖ.

Καλῶς λέγεις. Ἄρ' οὖν βούλοισι' ἂν τις μέγας ὢν μέγας
10 εἶναι, ἢ ἰσχυρὸς ὢν ἰσχυρός;

Ἄδύνατον ἐκ τῶν ὁμολογημένων.

Οὐ γὰρ που ἐνδεής ἂν εἴη τούτων ὅ γε ὢν.

Ἄληθῆ λέγεις.

e. Als iemand verlangt naar wat hij al heeft, wil hij het behouden (zoob9-d7)

1 Εἰ γὰρ καὶ ἰσχυρὸς ὢν βούλοιτο ἰσχυρὸς εἶναι, φάναι τὸν
Σωκράτη, καὶ ταχὺς ὢν ταχύς, καὶ ὑγιὴς ὢν ὑγιής – ἴσως γὰρ ἂν
τις ταῦτα οἰηθείη καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα τοὺς ὄντας τε τοιούτους
καὶ ἔχοντας ταῦτα τούτων ἅπερ ἔχουσι καὶ ἐπιθυμῶν,
5 ἴν' οὖν μὴ ἐξαπατηθῶμεν, τούτου ἕνεκα λέγω – τούτοις γάρ, ὦ
Ἀγάθων, εἰ ἐννοεῖς, ἔχειν μὲν ἕκαστα τούτων ἐν τῷ παρόντι
ἀνάγκη ἃ ἔχουσιν, ἐάντε βούλωνται ἐάντε μή, καὶ τούτου γε
δήπου τίς ἂν ἐπιθυμήσειεν; Ἀλλ' ὅταν τις λέγῃ ὅτι ἐγὼ ὑγιαίνων
βούλομαι καὶ ὑγιαίνειν, καὶ πλουτῶν βούλομαι καὶ πλουτεῖν,
10 καὶ ἐπιθυμῶ αὐτῶν τούτων ἃ ἔχω, εἵπομεν ἂν αὐτῷ ὅτι σύ, ὦ
ἄνθρωπε, πλοῦτον κεκτημένος καὶ ὑγίειαν καὶ ἰσχὺν βούλει καὶ
εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον ταῦτα κεκτήσθαι, ἐπεὶ ἐν τῷ γε νῦν
παρόντι, εἴτε βούλει εἴτε μή, ἔχεις· σκόπει οὖν, ὅταν τοῦτο
λέγῃς, ὅτι ἐπιθυμῶ τῶν παρόντων, εἰ ἄλλο τι λέγεις ἢ τόδε, ὅτι
15 βούλομαι τὰ νῦν παρόντα καὶ εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον παρεῖναι.
Ἄλλο τι ὁμολογοῖ ἄν; Συμφάναι ἔφη τὸν Ἀγάθωνα.

f. Het object van eros moet dus ontbreken (zood8-201a1)

1 Εἰπεῖν δὴ τὸν Σωκράτη, Οὐκοῦν τοῦτό γ' ἐστὶν ἐκείνου
ἐρῶν, ὃ οὐπω ἔτοιμον αὐτῷ ἐστὶν οὐδὲ ἔχει, τὸ εἰς τὸν ἔπειτα
χρόνον ταῦτα εἶναι αὐτῷ σωζόμενα καὶ παρόντα;

Πάνυ γε, φάναι.

5 Καὶ οὗτος ἄρα καὶ ἄλλος πᾶς ὁ ἐπιθυμῶν τοῦ μὴ ἐτοίμου
ἐπιθυμεῖ καὶ τοῦ μὴ παρόντος, καὶ ὃ μὴ ἔχει καὶ ὃ μὴ ἔστιν αὐτὸς
καὶ οὐκ ἐνδεής ἐστι, τοιαῦτ' ἅττα ἐστὶν ὧν ἡ ἐπιθυμία τε καὶ ὁ
ἔρως ἐστίν;

Πάνυ γ', εἰπεῖν.

10 Ἴθι δὴ, φάναι τὸν Σωκράτη, ἀνομολογησώμεθα τὰ
εἰρημένα. Ἄλλο τι ἔστιν ὁ Ἔρως πρῶτον μὲν τινῶν, ἔπειτα
τούτων ὧν ἂν ἐνδεια παρῆ αὐτῷ;

Ναί, φάναι.

g. Eros is het verlangen naar schoonheid en mist dus schoonheid (201a2-b5)

1 Ἐπὶ δὴ τούτοις ἀναμνήσθητι τίνων ἔφησθα ἐν τῷ λόγῳ εἶναι
τὸν Ἔρωτα· εἰ δὲ βούλει, ἐγὼ σε ἀναμνήσω. Οἶμαι γὰρ σε
οὕτωςί πως εἰπεῖν, ὅτι τοῖς θεοῖς κατεσκευάσθη τὰ πράγματα δι'
ἔρωτα καλῶν· αἰσχρῶν γὰρ οὐκ εἶη ἔρωσ. Οὐχ οὕτωςί πως
5 ἔλεγες;

Εἶπον γάρ, φάναι τὸν Ἀγάθωνα.

Καὶ ἐπιεικῶς γε λέγεις, ὦ ἑταῖρε, φάναι τὸν Σωκράτη· καὶ
εἰ τοῦτο οὕτως ἔχει, ἄλλο τι ὁ Ἔρωσ κάλλους ἂν εἶη ἔρωσ,
αἰσχους δὲ οὐ; Ὡμολόγει.

10 Οὐκοῦν ὠμολόγηται, οὐ ἐνδεής ἐστι καὶ μὴ ἔχει, τούτου
ἐρᾶν;

Ναί, εἰπεῖν.

Ἐνδεής ἄρ' ἐστὶ καὶ οὐκ ἔχει ὁ Ἔρωσ κάλλος.

Ἀνάγκη, φάναι.

h. De centrale stelling van Agathon wordt weerlegd (201b6-c9)

1 Τί δέ; Τὸ ἐνδεές κάλλους καὶ μηδαμῇ κεκτημένον κάλλος
ἄρα λέγεις σὺ καλὸν εἶναι;

Οὐ δῆτα.

Ἔτι οὖν ὁμολογεῖς Ἔρωτα καλὸν εἶναι, εἰ ταῦτα οὕτως
5 ἔχει;

Καὶ τὸν Ἀγάθωνα εἰπεῖν Κινδυνεύω, ὦ Σώκρατες, οὐδὲν
εἰδέναι ὧν τότε εἶπον.

Καὶ μὴν καλῶς γε εἶπες, φάναι, ὦ Ἀγάθων. Ἀλλὰ σμικρὸν
ἔτι εἰπέ· τὰγαθὰ οὐ καὶ καλὰ δοκεῖ σοι εἶναι;

10 Ἔμοιγε.

Εἰ ἄρα ὁ Ἔρος τῶν καλῶν ἐνδεής ἐστι, τὰ δὲ ἀγαθὰ καλὰ,
κἂν τῶν ἀγαθῶν ἐνδεής εἴη.

Ἐγώ, φάναι, ὦ Σώκρατες, σοὶ οὐκ ἂν δυναίμην ἀντιλέγειν,
ἀλλ' οὕτως ἐχέτω ὡς σὺ λέγεις.

15 Οὐ μὲν οὖν τῇ ἀληθείᾳ, φάναι, ὦ φιλούμενε Ἀγάθων,
δύνασαι ἀντιλέγειν, ἐπεὶ Σωκράτει γε οὐδὲν χαλεπὸν.

HOOFDSTUK 12 DE REDE VAN SOCRATES: HET KARAKTER VAN EROS (*Symposium 201d1-203a8, 203a9-204c8*)

c. Eros wordt verwekt op de geboortedag van Aphrodite (203a9-c4)

1 Πατρός δέ, ἦν δ' ἐγώ, τίνος ἐστὶ καὶ μητρός;

Μακρότερον μὲν, ἔφη, διηγήσασθαι· ὅμως δέ σοι ἐρῶ. Ὅτε γὰρ ἐγένετο ἡ Ἀφροδίτη, ἡστιῶντο οἱ θεοὶ οἱ τε ἄλλοι καὶ ὁ τῆς Μήτιδος υἱὸς Πόρος. Ἐπειδὴ δὲ ἐδείπνησαν, 5 προσαιτήσουσα οἶον δὴ εὐωχίας οὔσης ἀφίκετο ἡ Πενία, καὶ ἦν περὶ τὰς θύρας. Ὁ οὖν Πόρος μεθυσθεὶς τοῦ νέκταρος – οἶνος γὰρ οὐπω ἦν – εἰς τὸν τοῦ Διὸς κῆπον εἰσελθὼν βεβαρημένος ἠΐδεν. Ἡ οὖν Πενία ἐπιβουλεύουσα διὰ τὴν αὐτῆς ἀπορίαν παιδίον ποιήσασθαι ἐκ τοῦ Πόρου, κατακλίνεται τε παρ' αὐτῷ 10 καὶ ἐκύησε τὸν Ἔρωτα. Διὸ δὴ καὶ τῆς Ἀφροδίτης ἀκόλουθος καὶ θεράπων γέγονεν ὁ Ἔρωσ, γεννηθεὶς ἐν τοῖς ἐκείνης γενεθλίοις, καὶ ἅμα φύσει ἐραστής ὢν περὶ τὸ καλόν, καὶ τῆς Ἀφροδίτης καλῆς οὔσης.

d. De ouders van Eros (203c5-d8)

1 Ἄτε οὖν Πόρου καὶ Πενίας υἱὸς ὢν, ὁ Ἔρωσ ἐν τοιαύτῃ τύχῃ
καθέστηκεν. Πρῶτον μὲν πένης ἀεὶ ἐστὶ, καὶ πολλοῦ δεῖ ἀπαλός
τε καὶ καλός, οἷον οἱ πολλοὶ οἴονται, ἀλλὰ σκληρὸς καὶ
ἀνυπόδητος καὶ ἄοικος, χαμαιπετὴς ἀεὶ ὢν καὶ
5 ἄστρωτος, ἐπὶ θύραις καὶ ἐν ὁδοῖς ὑπαίθριος κοιμώμενος, τὴν τῆς
μητρὸς φύσιν ἔχων, ἀεὶ ἐνδεία σύνοικος. Κατὰ δὲ αὐτὸν πατέρα
ἐπίβουλός ἐστι τοῖς καλοῖς καὶ τοῖς ἀγαθοῖς, ἀνδρεῖος ὢν καὶ
ἴτης καὶ σύντονος, θηρευτὴς δεινός, ἀεὶ τινας πλέκων μηχανάς,
καὶ φρονήσεως ἐπιθυμητὴς καὶ πόριμος, φιλοσοφῶν διὰ παντὸς
10 τοῦ βίου, δεινὸς γόης καὶ φαρμακεὺς καὶ σοφιστής·

e. Eros heeft een onrustige natuur (203d8-204a9)

1 Καὶ οὔτε ὡς ἀθάνατος πέφυκεν οὔτε ὡς θνητός, ἀλλὰ τοτὲ μὲν
τῆς αὐτῆς ἡμέρας θάλλει τε καὶ ζῆ, ὅταν εὐπορήσῃ, τοτὲ δὲ
ἀποθνήσκει, πάλιν δὲ ἀναβιώσκει διὰ τὴν τοῦ πατρὸς φύσιν, τὸ
δὲ ποριζόμενον ἀεὶ ὑπεκρεῖ, ὥστε οὔτε ἀπορεῖ Ἔρως ποτὲ οὔτε
5 πλουτεῖ, σοφίας τε αὖ καὶ ἀμαθίας ἐν μέσῳ ἐστίν. Ἔχει γὰρ ᾧδε.
Θεῶν οὐδεὶς φιλοσοφεῖ οὐδ' ἐπιθυμεῖ σοφὸς γενέσθαι – ἔστι γάρ
– οὐδ' εἴ τις ἄλλος σοφός, οὐ φιλοσοφεῖ. Οὐδ' αὖ οἱ ἀμαθεῖς
φιλοσοφοῦσιν οὐδ' ἐπιθυμοῦσι σοφοὶ γενέσθαι· αὐτὸ γὰρ τοῦτό
ἐστι χαλεπὸν ἀμαθία, τὸ μὴ ὄντα καλὸν κάγαθὸν μηδὲ φρόνιμον
10 δοκεῖν αὐτῷ εἶναι ἰκανόν. Οὐκ οὖν ἐπιθυμεῖ ὁ μὴ οἰόμενος
ἐνδεὴς εἶναι οὐδ' ἂν μὴ οἶηται ἐπιδεισθαι.

Τίνες οὖν, ἔφην ἐγώ, ᾧ Διοτίμα, οἱ φιλοσοφοῦντες, εἰ μήτε
οἱ σοφοὶ μήτε οἱ ἀμαθεῖς;

f. Eros staat voor de erastes, niet voor de eromenos (204b1-c8)

1 Δῆλον δὴ, ἔφη, τοῦτό γε ἤδη καὶ παιδί, ὅτι οἱ μεταξύ τούτων
ἀμφοτέρων, ὧν ἂν εἴη καὶ ὁ Ἔρωσ. Ἔστιν γὰρ δὴ τῶν καλλίστων
ἢ σοφία, Ἔρωσ δ' ἐστὶν ἔρωσ περὶ τὸ καλόν, ὥστε ἀναγκαῖον
Ἔρωτα φιλόσοφον εἶναι, φιλόσοφον δὲ ὄντα μεταξύ
5 εἶναι σοφοῦ καὶ ἀμαθοῦς. Αἰτία δὲ αὐτῷ καὶ τούτων ἡ γένεσις·
πατὴρ μὲν γὰρ σοφοῦ ἐστὶ καὶ εὐπόρου, μητὴρ δὲ οὐ σοφῆς καὶ
ἀπόρου. Ἡ μὲν οὖν φύσις τοῦ δαίμονος, ᾧ φίλε Σώκρατες, αὕτη·
ὄν δὲ σὺ ᾤηθης Ἔρωτα εἶναι, θαυμαστὸν οὐδὲν ἔπαθες. Ὀμῆθης
δέ, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ τεκμαιρομένη ἐξ ὧν σὺ λέγεις, τὸ ἐρώμενον
10 Ἔρωτα εἶναι, οὐ τὸ ἐρῶν· διὰ ταῦτά σοι οἶμαι πάγκαλος
ἐφαίνετο ὁ Ἔρωσ. Καὶ γὰρ ἔστι τὸ ἐραστὸν τὸ τῷ ὄντι καλόν καὶ
ἄβρὸν καὶ τέλειον καὶ μακαριστόν· τὸ δὲ γε ἐρῶν ἄλλην ιδέαν
τοιαύτην ἔχον, οἷαν ἐγὼ διῆλθον.

Καὶ ἐγὼ εἶπον, Εἶεν δὴ, ᾧ ξένη, καλῶς γὰρ λέγεις·
15 τοιοῦτος ὧν ὁ Ἔρωσ τίνα χρεῖαν ἔχει τοῖς ἀνθρώποις;

HOOFDSTUK 14 DE REDE VAN SOCRATES: EROS EN HET MENSELIJK GELUK (*Symposium 204d1-206b10*)

a. Eros is het verlangen naar het goede (204d1-204e7)

1 Τοῦτο δὴ μετὰ ταῦτ', ἔφη, ὦ Σώκρατες, πειράσομαί σε
διδάξαι. Ἔστι μὲν γὰρ δὴ τοιοῦτος καὶ οὕτω γεγονὼς ὁ Ἔρως,
ἔστι δὲ τῶν καλῶν, ὡς σὺ φῆς. Εἰ δέ τις ἡμᾶς ἔροιτο· Τί τῶν
καλῶν ἐστὶν ὁ Ἔρως, ὦ Σώκρατες τε καὶ Διοτίμα; Ἦδε δὲ
5 σαφέστερον· ἐρᾶ ὁ ἐρῶν τῶν καλῶν· τί ἐρᾶ;

Καὶ ἐγὼ εἶπον ὅτι Γενέσθαι αὐτῷ.

Ἄλλ' ἔτι ποθεῖ, ἔφη, ἡ ἀπόκρισις ἐρώτησιν τοιάνδε· Τί
ἔσται ἐκείνῳ ᾧ ἂν γένηται τὰ καλά;

Οὐ πάνυ ἔφην ἔτι ἔχειν ἐγὼ πρὸς ταύτην τὴν ἐρώτησιν
10 προχείρως ἀποκρίνασθαι.

Ἄλλ', ἔφη, ὥσπερ ἂν εἴ τις μεταβαλὼν ἀντὶ τοῦ καλοῦ τῷ
ἀγαθῷ χρώμενος πυνθάνοιτο· Φέρε, ὦ Σώκρατες, ἐρᾶ ὁ ἐρῶν τῶν
ἀγαθῶν· τί ἐρᾶ;

Γενέσθαι, ἦν δ' ἐγώ, αὐτῷ.

15 Καὶ τί ἔσται ἐκείνω ᾧ ἂν γένηται τὰγαθὰ;

Τοῦτ' εὐπορώτερον, ἦν δ' ἐγώ, ἔχω ἀποκρίνασθαι, ὅτι
εὐδαίμων ἔσται.

b. Eros is het verlangen dat het goede hem voor altijd ten deel valt (205a1-b3)

1 Κτήσει γάρ, ἔφη, ἀγαθῶν οἱ εὐδαίμονες εὐδαίμονες, καὶ
οὐκέτι προσδεῖ ἐρέσθαι Ἴνα τί δὲ βούλεται εὐδαίμων εἶναι ὁ
βουλόμενος; Ἀλλὰ τέλος δοκεῖ ἔχειν ἢ ἀπόκρισις.

Ἀληθῆ λέγεις, εἶπον ἐγώ.

5 Ταύτην δὴ τὴν βούλησιν καὶ τὸν ἔρωτα τοῦτον πότερα
κοινὸν οἶει εἶναι πάντων ἀνθρώπων, καὶ πάντας τὰγαθὰ
βούλεσθαι αὐτοῖς εἶναι ἀεὶ, ἢ πῶς λέγεις;

Οὕτως, ἦν δ' ἐγώ· κοινὸν εἶναι πάντων.

Τί δὴ οὖν, ἔφη, ᾧ Σώκρατες, οὐ πάντας ἐρᾶν φαμεν, εἴπερ
10 γε πάντες τῶν αὐτῶν ἐρῶσι καὶ ἀεὶ, ἀλλὰ τινάς φαμεν ἐρᾶν, τοὺς
δ' οὐ;

Θαυμάζω, ἦν δ' ἐγώ, καὶ αὐτός.

c. De term *poiesis* is een generieke term (205b4-c10)

1 Ἄλλὰ μὴ θαύμαζ', ἔφη· ἀφελόντες γὰρ ἄρα τοῦ ἔρωτός τι
εἶδος ὀνομάζομεν, τὸ τοῦ ὄλου ἐπιτιθέντες ὄνομα, ἔρωτα, τὰ δὲ
ἄλλα ἄλλοις καταχρώμεθα ὀνόμασιν.

Ὡσπερ τί; ἦν δ' ἐγώ.

5 Ὡσπερ τόδε. Οἶσθ' ὅτι ποιήσις ἐστὶ τι πολὺ· ἢ γάρ τοι ἐκ
τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ ὄν ἰόντι ὀφροῦν αἰτία πᾶσά ἐστι ποίησις,
ὥστε καὶ αἱ ὑπὸ πάσαις ταῖς τέχναις ἐργασίαι ποιήσεις εἰσὶ καὶ
οἱ τούτων δημιουργοὶ πάντες ποιηταί.

Ἀληθῆ λέγεις.

10 Ἄλλ' ὅμως, ἦ δ' ἦ, οἶσθ' ὅτι οὐ καλοῦνται ποιηταὶ ἀλλὰ
ἄλλα ἔχουσιν ὀνόματα, ἀπὸ δὲ πάσης τῆς ποιήσεως ἐν μόνιον
ἀφορισθὲν τὸ περὶ τὴν μουσικὴν καὶ τὰ μέτρα τῷ τοῦ ὄλου
ὀνόματι προσαγορεύεται. Ποίησις γὰρ τοῦτο μόνον καλεῖται,
καὶ οἱ ἔχοντες τοῦτο τὸ μόνιον τῆς ποιήσεως ποιηταί.

15 Ἀληθῆ λέγεις, ἔφην.

d. Ook eros is een generieke term (205d1-d9)

1 Οὕτω τοίνυν καὶ περὶ τὸν ἔρωτα. Τὸ μὲν κεφάλαιόν
ἔστι πᾶσα ἢ τῶν ἀγαθῶν ἐπιθυμία καὶ τοῦ εὐδαιμονεῖν
ὁ μέγιστός τε καὶ δολερὸς ἔρως παντί· ἀλλ' οἱ μὲν
ἄλλη τρεπόμενοι πολλαχῆ ἐπ' αὐτόν, ἢ κατὰ χρηματισμὸν ἢ κατὰ
5 φιλογυμναστίαν ἢ κατὰ φιλοσοφίαν, οὔτε ἐρᾶν καλοῦνται οὔτε
ἐρασταί, οἱ δὲ κατὰ ἓν τι εἶδος ἰόντες τε καὶ ἐσπουδακότες τὸ
τοῦ ὅλου ὄνομα ἴσχουσιν, ἔρωτά τε καὶ ἐρᾶν καὶ ἐρασταί.

Κινδυνεύεις ἀληθῆ, ἔφην ἐγώ, λέγειν.

e. Een correctie op Aristophanes (205d10-206a5)

1 Καὶ λέγεται μὲν γέ τις, ἔφη, λόγος, ὡς οἱ ἂν τὸ ἥμισυ ἑαυτῶν
ζητῶσιν, οὗτοι ἐρώσιν· ὁ δ' ἐμὸς λόγος οὔτε ἡμίσεός φησιν εἶναι
τὸν ἔρωτα οὔτε ὄλου, ἐὰν μὴ τυγχάνη γέ που, ὦ ἑταῖρε, ἀγαθὸν
ὄν, ἐπεὶ αὐτῶν γε καὶ πόδας καὶ χεῖρας ἐθέλουσιν ἀποτέμεσθαι
5 οἱ ἄνθρωποι, ἐὰν αὐτοῖς δοκῇ τὰ ἑαυτῶν πονηρὰ εἶναι. Οὐ γὰρ
τὸ ἑαυτῶν οἶμαι ἕκαστοι ἀσπάζονται, εἰ μὴ εἴ τις τὸ μὲν ἀγαθὸν
οἰκεῖον καλεῖ καὶ ἑαυτοῦ, τὸ δὲ κακὸν ἀλλότριον· ὡς οὐδέν γε
ἄλλο ἐστὶν οὗ ἐρώσιν ἄνθρωποι ἢ τοῦ ἀγαθοῦ. Ἦ σοὶ δοκοῦσιν;

Μὰ Δί' οὐκ ἔμοιγε, ἦν δ' ἐγώ.

10 ἼΑρ' οὖν, ἦ δ' ἦ, οὕτως ἀπλοῦν ἐστὶ λέγειν ὅτι οἱ ἄνθρωποι
τὰγαθοῦ ἐρώσιν;

Ναί, ἔφην.

f. Eros is een dadendrang om het goede te bereiken (206a6-b10)

1 Τί δέ; Οὐ προσθετέον, ἔφη, ὅτι καὶ εἶναι τὸ ἀγαθὸν αὐτοῖς
ἐρώσιν;

Προσθετέον.

Ἄρ' οὖν, ἔφη, καὶ οὐ μόνον εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἀεὶ εἶναι;

5 Καὶ τοῦτο προσθετέον.

Ἔστιν ἄρα συλλήβδην, ἔφη, ὁ ἔρωσ τοῦ τὸ ἀγαθὸν αὐτῷ
εἶναι ἀεὶ.

Ἀληθέστατα, ἔφη ἐγώ, λέγεις.

Ἄρα δὴ τοῦτο ὁ ἔρωσ ἐστὶν ἀεὶ, ἢ δ' ἢ, τῶν τίνα τρόπον
10 διωκόντων αὐτὸ καὶ ἐν τίνι πράξει ἢ σπουδῇ καὶ ἢ σύντασις ἔρωσ
ἂν καλοῖτο; Τί τοῦτο τυγχάνει ὄν τὸ ἔργον; Ἔχεις εἰπεῖν;

Οὐ μεντὰν σέ, ἔφη ἐγώ, ὦ Διοτίμα, ἐθαύμαζον ἐπὶ σοφίᾳ
καὶ ἐφοίτων παρὰ σέ αὐτὰ ταῦτα μαθησόμενος.

Ἄλλὰ ἐγώ σοι, ἔφη, ἐρῶ. Ἔστι γὰρ τοῦτο τόκος ἐν καλῷ
15 καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν.

Μαντείας, ἢ δ' ἐγώ, δεῖται ὅτι ποτε λέγεις, καὶ οὐ μανθάνω.

HOOFDSTUK 15 DE REDE VAN SOCRATES: EROS IS HET VERLANGEN NAAR ONSTERFELIJKHEID (Symposium 206c1-208b9, 208c1-212c3)

1. EROS IS HET VERLANGEN NAAR ONSTERFELIJKHEID (Symposium 206c1-208b9)

a. Alle mensen zijn zwanger (206c1-e1)

1 Ἄλλ' ἐγώ, ἦ δ' ἦ, σαφέστερον ἐρῶ. Κυοῦσιν γάρ, ἔφη, ὦ
Σώκρατες, πάντες ἄνθρωποι καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν
ψυχὴν, καὶ ἐπειδὴν ἔν τινι ἡλικίᾳ γένωνται, τίκτειν ἐπιθυμῆ
ἡμῶν ἢ φύσις. Τίκτειν δὲ ἐν μὲν αἰσχροῦ οὐ δύναται, ἐν δὲ τῷ
5 καλῷ. Ἡ γὰρ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς συνουσία τόκος ἐστίν. Ἔστι
δὲ τοῦτο θεῖον τὸ πρᾶγμα, καὶ τοῦτο ἐν θνητῷ ὄντι τῷ ζῳῷ
ἀθάνατον ἔνεστιν, ἢ κύησις καὶ ἢ γέννησις. Τὰ δὲ ἐν τῷ
ἀναρμόστῳ ἀδύνατον γενέσθαι. Ἀνάρμοστον δ' ἐστὶ τὸ αἰσχρὸν
παντὶ τῷ θείῳ, τὸ δὲ καλὸν ἀρμόττον. Μοῖρα οὖν καὶ Εἰλείθυια
10 ἢ Καλλονὴ ἐστὶ τῇ γενέσει.

Διὰ ταῦτα ὅταν μὲν καλῷ προσπελάζῃ τὸ κυοῦν, ἴλεών τε
γίγνεται καὶ εὐφραϊνόμενον διαχεῖται καὶ τίκτει τε καὶ γεννᾷ·
ὅταν δὲ αἰσχροῦ, σκυθρωπὸν τε καὶ λυπούμενον συσπειρᾶται καὶ

ἀποτρέπεται καὶ ἀνείλλεται καὶ οὐ γεννᾶ, ἀλλὰ ἴσχον τὸ κύημα
15 χαλεπῶς φέρει. Ὅθεν δὴ τῷ κυοῦντί τε καὶ ἤδη σπαργῶντι πολλή
ἢ πτοίησις γέγονε περὶ τὸ καλὸν διὰ τὸ μεγάλης ὠδίνος ἀπολύειν
τὸν ἔχοντα.

b. Eros is het verlangen naar onsterfelijkheid (206e2-207a4)

1 Ἔστιν γάρ, ὦ Σώκρατες, ἔφη, οὐ τοῦ καλοῦ ὁ ἔρωσ, ὡς σὺ οἶει.

Ἄλλὰ τί μήν;

Τῆς γεννήσεως καὶ τοῦ τόκου ἐν τῷ καλῷ.

Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ.

5 Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Τί δὴ οὖν τῆς γεννήσεως; Ὅτι ἀειγενές
ἐστι καὶ ἀθάνατον ὡς θνητῷ ἢ γέννησις. Ἀθανασίας δὲ
ἀναγκαῖον ἐπιθυμεῖν μετὰ ἀγαθοῦ ἐκ τῶν ὁμολογημένων, εἴπερ
τοῦ ἀγαθοῦ ἑαυτῷ εἶναι ἀεὶ ἔρωσ ἐστίν. Ἀναγκαῖον δὴ ἐκ
τούτου τοῦ λόγου καὶ τῆς ἀθανασίας τὸν ἔρωτα εἶναι.

c. Eros bij de dieren (207a5-c1)

1 Ταῦτά τε οὖν πάντα ἐδίδασκέ με, ὅποτε περὶ τῶν ἐρωτικῶν
λόγους ποιοῖτο, καὶ ποτε ἤρετο Τί οἶει, ὦ Σώκρατες, αἴτιον εἶναι
τούτου τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς ἐπιθυμίας; Ἡ οὐκ αἰσθάνη ὡς δεινῶς
διατίθεται πάντα τὰ θηρία ἐπειδὴν γεννᾶν ἐπιθυμήσῃ, καὶ τὰ
5 πεζᾶ καὶ τὰ πτηνά, νοσοῦντά τε πάντα καὶ ἐρωτικῶς
διατιθέμενα, πρῶτον μὲν περὶ τὸ συμμιγῆναι ἀλλήλοις, ἔπειτα
περὶ τὴν τροφήν τοῦ γενομένου, καὶ ἔτοιμά ἐστιν ὑπὲρ τούτων
καὶ διαμάχεσθαι τὰ ἀσθενέστατα τοῖς ἰσχυροτάτοις καὶ
ὑπεραποθνήσκειν, καὶ αὐτὰ τῷ λιμῷ παρατεινόμενα ὥστ' ἐκεῖνα
10 ἐκτρέφειν, καὶ ἄλλο πᾶν ποιοῦντα. Τοὺς μὲν γὰρ ἀνθρώπους,
ἔφη, οἷοιτ' ἂν τις ἐκ λογισμοῦ ταῦτα ποιεῖν· τὰ δὲ θηρία τίς αἰτία
οὕτως ἐρωτικῶς διατίθεσθαι; Ἐχεις λέγειν;

d. Socrates wil weten wat er aan eros ten grondslag ligt (207c2-e1)

1 Καὶ ἐγὼ αὖ ἔλεγον ὅτι οὐκ εἰδείην· ἢ δ' εἶπεν, Διανοῆ οὖν
δεινός ποτε γενήσεσθαι τὰ ἐρωτικά, ἐὰν ταῦτα μὴ ἐννοῆς;

 'Ἄλλὰ διὰ ταῦτά τοι, ὦ Διοτίμα, ὅπερ νυνδὴ εἶπον, παρὰ σὲ
ἤκω, γνοὺς ὅτι διδασκάλων δέομαι. 'Ἄλλὰ μοι λέγε καὶ
5 τούτων τὴν αἰτίαν καὶ τῶν ἄλλων τῶν περὶ τὰ ἐρωτικά.

 Εἰ τοίνυν, ἔφη, πιστεύεις ἐκείνου εἶναι φύσει τὸν ἔρωτα,
οὐ πολλάκις ὠμολογήκαμεν, μὴ θαύμαζε. Ἐνταῦθα γὰρ τὸν
αὐτὸν ἐκείνῳ λόγον ἢ θνητὴ φύσις ζητεῖ κατὰ τὸ δυνατόν ἀεὶ τε
εἶναι καὶ ἀθάνατος. Δύναται δὲ ταύτη μόνον, τῇ γενέσει, ὅτι
10 ἀεὶ καταλείπει ἕτερον νέον ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ, ἐπεὶ καὶ ἐν ᾧ ἐν
ἕκαστον τῶν ζώων ζῆν καλεῖται καὶ εἶναι τὸ αὐτό – οἶον ἐκ
παιδαρίου ὃ αὐτὸς λέγεται ἕως ἂν πρεσβύτης γένηται· οὗτος
μέντοι οὐδέποτε τὰ αὐτὰ ἔχων ἐν αὐτῷ ὅμως ὃ αὐτὸς καλεῖται,
ἀλλὰ νέος ἀεὶ γιγνόμενος, τὰ δὲ ἀπολλύς, καὶ κατὰ τὰς τρίχας
15 καὶ σάρκα καὶ ὅστα καὶ αἷμα καὶ σύμπαν τὸ σῶμα.

e. Ook qua ziel en kennis zijn wij nooit dezelfde (207e1-208a7)

1 Καὶ μὴ ὅτι κατὰ τὸ σῶμα, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν οἱ τρόποι, τὰ
ἦθη, δόξαι, ἐπιθυμίαι, ἡδοναί, λῦπαι, φόβοι, τούτων ἕκαστα
οὐδέποτε τὰ αὐτὰ πάρεστιν ἑκάστω, ἀλλὰ τὰ μὲν γίγνεται, τὰ δὲ
ἀπόλλυται. Πολὺ δὲ τούτων ἀτοπώτερον ἔτι, ὅτι καὶ αἱ
5 ἐπιστήμαι μὴ ὅτι αἱ μὲν γίνονται, αἱ δὲ ἀπόλλυνται ἡμῖν, καὶ
οὐδέποτε οἱ αὐτοὶ ἐσμεν οὐδὲ κατὰ τὰς ἐπιστήμας, ἀλλὰ καὶ μία
ἑκάστη τῶν ἐπιστημῶν ταύτων πάσχει. Ὁ γὰρ καλεῖται μελετᾶν,
ὡς ἐξιούσης ἐστὶ τῆς ἐπιστήμης· λήθη γὰρ ἐπιστήμης ἕξοδος,
μελέτη δὲ πάλιν καινὴν ἐμποιοῦσα ἀντὶ τῆς ἀπιούσης μνήμην
10 σφάζει τὴν ἐπιστήμην, ὥστε τὴν αὐτὴν δοκεῖν εἶναι.

f. Twee vormen van onsterfelijkheid (208a7-b9)

1 Τούτῳ γὰρ τῷ τρόπῳ πᾶν τὸ θνητὸν σφύζεται, οὐ τῷ παντάπασιν τὸ
αὐτὸ ἀεὶ εἶναι ὥσπερ τὸ θεῖον, ἀλλὰ τῷ τὸ ἀπιὸν καὶ
παλαιούμενον ἕτερον νέον ἐγκαταλείπειν οἷον αὐτὸ ἦν. Ταύτη
τῇ μηχανῇ, ᾧ Σώκρατες, ἔφη, θνητὸν ἀθανασίας μετέχει, καὶ
5 σῶμα καὶ τᾶλλα πάντα· ἀθάνατον δὲ ἄλλη. Μὴ οὖν θαύμαζε εἰ τὸ
αὐτοῦ ἀποβλάστημα φύσει πᾶν τιμᾶ· ἀθανασίας γὰρ χάριν παντὶ
αὕτη ἡ σπουδὴ καὶ ὁ ἔρως ἔπεται.

Καὶ ἐγὼ ἀκούσας τὸν λόγον ἐθαύμασά τε καὶ εἶπον Εἶεν,
ἦν δ' ἐγώ, ᾧ σοφωτάτη Διοτίμα, ταῦτα ὡς ἀληθῶς οὕτως ἔχει;